Gemeente Oldebroek

Oldebroekse Inclusie Agenda 2024 – 2026

Een ambitieagenda om de positie van inwoners met een beperking te verbeteren

Versie 23 oktober 2023

Voorwoord

Een Oldebroek zonder belemmeringen

Oktober 2023

Iedereen moet mee kunnen doen. Gelijkwaardigheid. Oog hebben voor elkaar. Dit zijn de uitgangspunten van het sociaal beleidsplan van onze gemeente, waar ik mij (vanzelfsprekend) erg verbonden mee voel.

Maar deze uitgangspunten in de praktijk brengen is nog lang niet altijd vanzelfsprekend. 'Overal bij kunnen komen', klonk het op de bijeenkomsten met ervaringsdeskundigen. Het klinkt zo simpel. Veel mensen staan er niet bij stil dat 'niet overal bij kunnen komen' een bijna dagelijkse belemmering is voor inwoners in een rolstoel. Het is een van de vele voorbeelden van dingen die, in dit geval letterlijk, in de weg staan om een zelfstandig en gelijkwaardig leven te leiden.

Een zelfstandig en gelijkwaardig leven is wat we voor al onze inwoners willen. Om dit doel te bereiken is het nodig om meer oog te krijgen voor praktische belemmeringen. Ons bij ieder (bouw)plan of activiteit af te vragen: hoe toegankelijk is het? Dit betekent anders denken én anders doen. Daar gaat deze lokale inclusie agenda over.

Onlangs sprak ik de moeder van Thomas Heideveld, uit Wezep. Thomas heeft met zijn deelname aan de 'Onbeperkte Elfstedentocht' heel veel geld opgehaald voor Stichting Woonzorg De Plataan. Een inspirerend voorbeeld van iemand die met de beperkingen die hij heeft, geen uitdaging uit de weg gaat. Hij verlegt zijn grenzen en haalt het maximale eruit. Daarin geholpen en gesteund door zijn familie. Zijn moeder, Heidi, vertelde me waar je allemaal tegenaan loopt als je een kind met een beperking hebt. Obstakels als krappe parkeerplaatsen, hellingen of hoge stoepen, vervoer. Daarnaast moet je veel regelen en wat je wil kan helaas niet altijd. Ook laat het sport- of activiteitenaanbod soms te wensen over. Volgens Heidi zijn veel ouders in onze gemeente zoekende. Hoe mooi is het als we samen de benodigde ondersteuning bieden en zoveel mogelijk belemmeringen weghalen.

In deze Lokale Inclusie Agenda staat onze AMBITIE beschreven. Het woord ambitie staat hier bewust met hoofdletters geschreven, want in feite gaat het om meer dan dat. Namelijk om het recht op een gelijkwaardig bestaan voor alle inwoners. De ambitie hebben we vertaald naar actiepunten, deze vindt u terug in de uitvoeringsagenda. Het is een weergave van hoe we samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, dus ook met u onze doelen willen bereiken.

Ik ben vooral dankbaar voor de gesprekken met en inbreng van inwoners met ervaringsdeskundigheid. Zij waren voor het maken van deze agenda onmisbaar. Ter inspiratie én natuurlijk om de noodzakelijke deskundigheid in te brengen.

We gaan op weg naar een Oldebroek waarin iedereen mee kan doen. En dat lukt alleen samen!

Liesbeth Vos – van de Weg
Wethouder Inclusie

Inhoudsopgave

1. Inleiding 7.

2. Onze focus 8.

3. Thema's en speerpunten 10.

Bijlage 1: Concept-uitvoeringsprogramma

1. Inleiding

Aanleiding

In Nederland leven ruim twee miljoen mensen met een handicap. Zij kunnen bijvoorbeeld niet goed zien of horen, hebben een lichamelijke of verstandelijke handicap of ervaren psychische problemen. Soms zijn dingen in de samenleving zo geregeld dat deze inwoners niet (goed) kunnen meedoen. Er is dan vaak sprake van onbedoelde uitsluiting. Voorbeelden zijn een brief in kleine letters aan iemand die slecht kan zien of een voetpad waar iemand in een rolstoel niet overheen kan. Het is belangrijk om deze obstakels weg te nemen en de samenleving zo in te richten dat ook mensen met een beperking kunnen meedoen. Dit vraagt om een andere manier van denken en doen.

De Oldebroekse Inclusie Agenda

Sinds 2016 geldt het VN-verdrag Handicap in Nederland. Het doel van dit verdrag is om de positie van mensen met een beperking te verbeteren. Het is de taak van gemeenten om, samen met maatschappelijke organisaties en inwoners, een plan te maken waarin zij aangeven hoe zij het VN-verdrag Handicap uitvoeren. Dit plan noemen we in Oldebroek de Lokale Inclusie Agenda. In deze agenda staan doelen waar we samen aan werken om de positie van inwoners met een beperking te verbeteren.

Deze Inclusie Agenda bevat één overkoepelende ambitie en 9 speerpunten op verschillende thema's om de positie van inwoners met een beperking in de gemeente Oldebroek te verbeteren. Het VN-Verdrag biedt het wettelijk kader van deze agenda. Daarnaast sluit de agenda aan bij de ambities uit het bestuursakkoord en het beleidsplan sociaal domein: een inclusief Oldebroek waar iedereen gelijkwaardig is en meedoet. Hiervoor is extra aandacht nodig, zo benadrukten inwoners die deelnamen aan de brede enquête over het sociaal domein afgelopen voorjaar. Dezelfde boodschap klonk tijdens de inwonersavonden die in de laatste week van augustus plaatsvonden.

Alleen een theoretische agenda?

Zeker niet. Samen met stakeholders en ervaringsdeskundigen stellen we een uitvoeringsprogramma op met concrete actiepunten die uitvoering geven aan de grote ambitie en speerpunten in deze Inclusie Agenda. Een concept-uitvoeringsprogramma is aan deze agenda toegevoegd. Tijdens de inwonersavonden werden veel praktische verbeterpunten genoemd, die hierin zijn meegenomen. Ook werd duidelijk hoe groot het effect van een eenvoudige actie kan zijn:

> **"Op mijn basisschool was er een extra rolstoel. Als ik in mijn rolstoel naar het gymlokaal ging, nam een klasgenootje plaats in de andere rolstoel. Zo gingen we samen naar het lokaal. Ik heb een heerlijke tijd gehad op die school."**
>
> (vrouw, 24 jaar)

In 2026 evalueren we de Inclusie Agenda (met ervaringsdeskundigen, dorps- en wijkraden, ondernemers, verenigingen, adviesraad en beleidsmedewerkers). Ons doel is om ervoor te zorgen dat het maken van een aparte Inclusie Agenda daarna overbodig is. Met andere woorden: aandacht én actie voor inwoners met een beperking is dan een vanzelfsprekend onderdeel van de plannen in alle beleidsvelden.

2. Onze focus

Het onderwerp inclusie leeft bij iedereen in Oldebroek, met als doel dat alle inwoners op gelijkwaardige wijze mee kunnen doen.

De volgende dingen vinden we belangrijk:

- **We vergroten de kennis over zichtbare en onzichtbare beperkingen onder inwoners en professionals, zodat we elkaar beter begrijpen.**
  Hoe ziet het leven eruit met een visuele beperking? Of hoe is het om boodschappen te doen vanuit een rolstoel? Om samen mee te doen, is belangrijk dat we meer van elkaar weten en elkaar kunnen begrijpen. Want pas als je weet waar iemand last ervaart, kun je er rekening mee houden. Nog belangrijker is het uitgaan van de mogelijkheden van inwoners: als je weet wat iemand allemaal wél kan, is er waarschijnlijk meer mogelijk dan je dacht.

- **Plannen, beleid en andere initiatieven houden rekening met de toegankelijkheid voor inwoners met een beperking.**
  'Niets over ons, zonder ons' is een belangrijk uitgangspunt als het gaat om inclusie. Om ervoor te zorgen dat inwoners met een beperking zelfstandig goed gebruik kunnen maken van, bijvoorbeeld, woningen, winkels en de openbare weg, worden zij tijdig betrokken bij nieuwe plannen. Zo worden plannen ontwikkeld voor iedereen.

- **De openbare ruimte is goed toegankelijk voor mensen met en zonder beperking.**
  Om gelijkwaardig deel te kunnen nemen aan activiteiten en gebruik te maken van voorzieningen is de toegankelijkheid van de openbare ruimte een belangrijke voorwaarde. Goed toegankelijke wegen, paden, parken, parkeerplaatsen en winkelvoorzieningen zorgen ervoor dat ook inwoners met een beperking zelfstandig vooruit kunnen, gebruik kunnen maken van ontspanningsmogelijkheden en onderdeel zijn van de buurt.

Daarnaast bevat de Inclusie Agenda van Oldebroek een aantal speerpunten verdeeld over thema's zoals benoemd in de VNG Handreiking. Die thema's zijn: onderwijs, wonen, welzijn, werk, vervoer, vrije tijd en informatie.

In het volgende hoofdstuk is de tekst bij het sterretje gebaseerd op de tekst uit het VN-verdrag. Daaronder worden één of meerdere speerpunten van de gemeente Oldebroek geformuleerd.

3. Thema's en speerpunten

Onderwijs en ontwikkeling

Iedereen heeft recht op onderwijs. Mensen met een beperking moeten dezelfde toegang hebben tot vormen van onderwijs als inwoners zonder beperking. Zij krijgen de ondersteuning die zij hiervoor nodig hebben. Dit geldt voor het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en ook voor de vroegschoolse opvang. Inclusief onderwijs gaat uit van ontwikkeling op basis van vermogen en richt zich op mogelijkheden.

Inclusief onderwijs

Kinderen met en zonder beperking maken gebruik van het (reguliere) onderwijs en ervaren hierbij geen drempels.

Het is belangrijk dat kinderen met en zonder beperking meer met elkaar in contact komen en dezelfde kansen krijgen. Er is speciaal onderwijs voor kinderen die dat nodig hebben. Daarnaast moeten de voorschoolse opvang en de scholen mogelijkheden hebben, zodat kinderen met een beperking zo veel mogelijk aansluiting vinden in het regulier onderwijs. De gemeente, schoolbesturen en andere onderwijsinstellingen werken hier samen aan.

Huisvesting en thuis

Mensen met een fysieke, verstandelijke en/of psychische beperking hebben recht op een vrije keuze in hun huisvesting. Zij ontvangen de ondersteunende (maatwerk)voorzieningen die zij nodig hebben om zelfstandig te kunnen wonen en hebben toegang tot algemene voorzieningen in de wijk.

Passende woningen

Inwoners met een beperking hebben een passende woning waarin zij zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen en zich thuis voelen.

In onze Regiovisie Beschermd Wonen staat het bieden van een beschermd thuis in de wijk voor mensen met een beperking centraal. Daarnaast is er voor een kleine groep mensen een 24/7 woonvoorziening. Voorop staat dat de bewoners zich hier thuis voelen.

Recreatie en vrije tijd

Mensen met een beperking moeten net als ieder ander de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan recreatieve, culturele, sportieve en toeristische activiteiten. Kinderen met een beperking moeten (zowel in hun vrije tijd als op school) samen met kinderen zonder beperking kunnen deelnemen aan spel-, recreatie- en sportactiviteiten.
Vrije tijd gaat ook over het recht van mensen met een handicap om op een gelijkwaardige wijze hun stemrecht uit te oefenen en deel te nemen aan politieke en publieke functies.

Samen vrij

Aangepaste recreatieve activiteiten, zoals het aangepast sporten, zijn een gelijkwaardig onderdeel van het verenigingsleven.

Kinderen met een beperking moeten gelijkwaardig kunnen deelnemen aan spel-, recreatie-, vrijetijds- en sportactiviteiten. Dit geldt ook voor activiteiten in schoolverband. Waar activiteiten moeten worden aangepast om deelname mogelijk te maken voor mensen met een beperking, proberen we dit binnen het bestaande verenigingsleven te organiseren.

Democratie zonder drempels

Iedereen kan, binnen de mogelijkheden van de kieswet, meedoen aan democratische processen.

Alle inwoners, ook mensen met een beperking, worden betrokken bij de politiek en worden ondersteund bij een politieke taak als zij die willen invullen. Dit betekent dat politieke en maatschappelijke activiteiten toegankelijk zijn voor mensen met een beperking en dat er passende voorzieningen beschikbaar zijn om raads- of commissiewerk uit te oefenen.

Werk en inkomen

Het is belangrijk dat arbeidsmarktbeleid de kans op werk en carrièremogelijkheden voor mensen met een beperking vergroot. Mensen met een beperking moeten ondersteuning krijgen bij het vinden van werk of terugkeer naar werk. Het is hierbij nodig dat de werkplek voorziet in redelijke aanpassingen voor mensen met een beperking.

Samenwerken

Inwoners met een arbeidsbeperking maken op een gelijkwaardige manier onderdeel uit van onze arbeidsmarkt.

Werk voorziet in inkomen, maar is ook een belangrijk onderdeel van ons sociaal leven en een plek waar we ons kunnen ontwikkelen. We gaan uit van het potentieel en de behoefte van mensen en kijken naar wat wél kan. Waar mogelijk gaan inwoners met een arbeidsbeperking daarom aan de slag bij een reguliere werkgever. We zorgen voor voldoende geschikte werkplekken. Wanneer maatwerk of een aparte voorziening nodig is, wordt samen met betrokkene, werkgever en gemeente gezocht naar een passende oplossing.

Vervoer en mobiliteit

Mensen met een beperking moeten zich kunnen verplaatsen op de wijze en op het tijdstip van hun keuze en tegen een betaalbare prijs. De gemeente ondersteunt mensen hierin als dat nodig is door het leveren van hulpmiddelen en assistentie.

Iedereen (veilig) vooruit

We zorgen voor veilige oversteekplaatsen en goede looproutes.

Mensen met en zonder beperking moeten zich zo veilig en zelfstandig mogelijk binnen de gemeente van A naar B kunnen bewegen. Er moeten daarom goede looproutes zijn langs belangrijke locaties in de dorpen. Dit vraagt bijvoorbeeld om rolstoelvriendelijke opritten, stoepen zonder losliggende tegels of andere obstakels en oversteekplaatsen die veilig zijn voor alle inwoners.

Welzijn, gezondheid en ondersteuning

Ons uitgangspunt is het organiseren van gezondheidszorg en welzijn in de eigen directe omgeving. Mensen met een beperking moeten net als iedereen gebruik kunnen maken van alle voorzieningen; deze zijn dus bereikbaar en toegankelijk. Individuele ondersteuning is maatwerk, waarover de inwoner controle en zeggenschap heeft.

Inclusieve initiatieven

We houden rekening met elkaar en ondersteunen inclusieve initiatieven.

In Oldebroek organiseren we veel activiteiten met en voor elkaar. We zijn ondernemend en hebben hart voor onze dorpen. Een mooi voorbeeld hiervan zijn de initiatieven onder de vlag ‘Oldebroek voor mekaar’. Mensen met en zonder beperking moeten aan alle activiteiten kunnen deelnemen en dit betekent dat fysieke of mentale drempels zoveel mogelijk worden weggenomen. We kijken daarom ook naar de regels over subsidie om ervoor te zorgen dat juist de inclusieve initiatieven worden ondersteund. We wijzen op het belang om de doelgroep actief bij planvorming te betrekken om zo onbedoelde obstakels te voorkomen.

Communicatie en informatievoorziening

Iedereen heeft het recht op vrijheid van meningsuiting en moet dit kunnen uitoefenen. Het is belangrijk dat mensen met een beperking over dezelfde informatie kunnen beschikken via het middel van hun keuze zonder extra kosten. Ook is er aandacht nodig voor andere passende communicatiemiddelen, zoals een tolk gebarentaal.

Toegankelijk en begrijpelijk

De communicatie en informatievoorziening van de gemeente is voor iedereen toegankelijk en begrijpelijk.

Iedereen heeft recht op dezelfde informatie, maar mensen hebben verschillende behoeften als het gaat om de manier waarop deze informatie wordt gedeeld. De gemeente zorgt ervoor dat informatie op verschillende manieren te raadplegen is en dat de gemeentebalie goed bereikbaar en toegankelijk is. Ervaringsdeskundigen en expertise worden betrokken om ervoor te zorgen dat informatie ook voor inwoners met verschillende beperkingen beschikbaar en begrijpelijk is.

